

HET NAASTENPROJECT

Steun voor steunpilaren

Door: Liza Peters

Beeld: Kim Hulscher, Wim Brinkman

De diagnose kanker heeft in eerste instantie een grote impact op het leven van de persoon met kanker zelf. Partners, vrienden en familie staan daarom vaak direct paraat om als steunpilaar te fungeren in deze lastige tijd. Als steun en toeverlaat krijgen zij daarbij evenwel te maken met verdriet, machteloosheid en angst om de geliefde ander te verliezen. Uit onderzoek blijkt dat naasten daarbij zelf ook een steunpilaar kunnen gebruiken. Olijf besteedt in het Naastenproject daarom aandacht aan de positie van de naaste. Renate, Arjen en Jasper vertellen over hun deelname aan dit project.

Samen voor kwaliteit van leven

Renate en Arjen hebben meegewerkt aan het Naastenproject, onder andere door hun verhaal te vertellen in een podcast. Zij zijn reeds 36 jaar een koppel en hebben samen een zoon en drie honden. De labradoodle loopt kwispelend door de kamer tijdens het interview. 'Arjen is de liefde van mijn leven', benadrukt Renate meermaals vroeg in ons gesprek. Renate heeft sinds januari 2019 uitgezaaide eierstokkanker, stadium 4. Na meerdere chemokuren, een debulking operatie, aansluitende chemokuren en een langdurige revalidatie volgde een kanker-vrije periode van maar liefst twee jaren. 'Wij hebben toen flink genoten van het leven. Wij zijn héél veel weekendjes weggeweest', licht Arjen toe.

In januari 2022 werd de kanker weer actief. Renate kreeg in de zomer van 2022 wederom chemobehandelingen. Het was al snel duidelijk: de chemo, de PARP-remmers en

de STAPOVER-studie sloegen niet goed aan. De kanker week niet. Zes weken voor de podcast voor het Naastenproject gaf de oncoloog aan dat de behandelopties weinig kans van slagen hadden en daarbij wel veel lichamelijke klachten met zich mee zouden brengen. Renate en Arjen waren het unaniem eens over het gevolg van deze bikkelharte uitslag. 'Wij zijn samen gedurende deze 4,5 jaar altijd voor kwaliteit van leven gegaan', vertelt Renate. 'Arjen laat mij vrij in mijn keuzes, zodat mijn kwaliteit van leven goed is. Uiteindelijk is zijn kwaliteit van leven daarom ook goed.' Dit gaat soms gepaard met, op het eerste gezicht, tegenstrijdige keuzes. 'De PARP-remmers werkten bijvoorbeeld wel, maar zorgden ervoor dat ik depressief werd. Daarom was dat voor mij geen optie.'

Communicatie is key

Uiteindelijk besloten zij om de behandelingen, ook op advies van de oncoloog, stop te zetten. 'Natuurlijk gaat dat met een dikke traan, maar uiteindelijk hebben we het daar nog geen vijf minuten over gehad', vertelt Arjen. Niet over alles ben je het als gezin echter altijd direct eens. Ook zoiets maak je bespreekbaar. 'Mijn zoon wilde bijvoorbeeld iedere avond bij mij zijn, maar ik wilde ook dat hij tijd met zijn lieve vriendin doorbracht', zegt Renate. 'Communicatie is key, maar het begint met de intentie om te communiceren. Daarna kom je pas aan bij de vraag hoe je gaat communiceren met elkaar.' Dit is iets dat zij als tip aan andere naasten willen geven.

Sinds enkele dagen hebben zij een 'nest' in huis. 'Wij zijn een beetje rare mensen', licht Renate al lachend toe, voordat ze het kleurrijke bed in de zonnige serre laat zien. 'Mensen moeten bij mij op mijn bed kunnen, waar ik ze tussen de vrolijke kussens kan knuffelen om afscheid te nemen. Wij maken alles samen gereed voor 'the grand

Renate en Arjen Spijkerman met Cindy Hoge

finale', onze eigen term voor de uitvaart. Ik ben er klaar voor, want ik ben dankbaar voor een rijk leven vol prachtigheden.'

Hoop, verdriet en pijn

Ook Jasper kreeg in 2019 als naaste te maken met een dierbare die kanker kreeg; zijn moeder werd in dat jaar gediagnosticeerd met eierstokkanker. Deze uitslag markeerde de start van een periode vol tegenslagen. 'Mijn moeder werd eerder wakker dan gehoopt op de dag van haar buikoperatie – een operatie die helder moest maken hoe zij ervoor stond. Haar buik zat vol met tumoren en bood weinig mogelijkheden tot opereren. Een HIPEC-operatie was daarom ook uitgesloten', licht Jasper

toe. Op een gegeven moment raadde de arts immunotherapie aan. Dat bleek een piek in een tijd van dalen te zijn. De tumormarkers daalden tegen alle verwachtingen in en de bijwerkingen waren daarbij beheersbaar. 'Wij, als familie, pakten samen met mijn moeder ons leven voorzichtig op. De kanker stond minder dominant op de voorgrond en de hoop herrees.' Jasper vroeg zich voorzichtig af of zijn moeder op deze manier alsnog de negentig kon aantikken. Vorig jaar begon de tumormarker weer exponentieel te stijgen, ondanks de eerder succesvolle immunotherapie. 'Mijn moeder kwam daardoor in een vrije val terecht en informeerde bij de oncoloog naar de resterende behandelopties. Deze opties boden weinig overlevingskansen en zouden wel veel bijwerkingen teweegbrengen.' Ook Jaspers moeder koos daarom, net als Renate, voor kwaliteit van leven en stopte de behandelingen.

Jasper leerde via een enquête over het bestaan van Olijf. 'Ik wilde op een gegeven moment een rol van betekenis spelen rondom de moeilijke vraag wat het met een naaste doet als diens moeder eierstokkanker krijgt. Je wordt in korte tijd namelijk meermaals tussen hoop, verdriet en pijn heen en weer geslingerd. Daarnaast krijg je volgens Jasper als naaste te maken met de nodige ingewikkelde mindfucks. 'Mijn moeder gaf eigenlijk lange tijd aan geen pijn te voelen. Als naaste vergeet je dan op sommige momenten bijna dat je te maken hebt met een doodzieke vrouw. Je vraagt je af: gaat ze een middagdutje doen

OLIJF IS ER OOK VOOR NAASTEN

Olijf.nl/naasten